

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura we Wrocławiu

LWR.410.011.04.2019

Pan
Jacek Październik
Prezes Zarządu
Zakładu Gospodarowania Odpadami
Gać Spółka z o.o.
Gać nr 90
55 - 200 Oława

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/19/048 – „Postępowanie z odpadami komunalnymi po przetworzeniu w instalacjach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych (MBP)”

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Zakład Gospodarowania Odpadami Gać Spółka z o.o. ¹ z siedzibą w miejscowości Gać nr 90, 55-200 Oława.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jacek Październik, Prezes Zarządu Zakładu Gospodarowania Odpadami Gać Spółka z o.o. ² od 25 stycznia 2017 r. Wcześniej, w okresie objętym kontrolą, Prezesem Zarządu ZGO był Jerzy Sobolak.
Zakres przedmiotowy kontroli	Przetwarzanie odpadów komunalnych w instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów (MBP) ³ , oraz sposób postępowania z odpadami powstałymi po procesie przetwarzania w instalacji MBP.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2016 r. do dnia zakończenia kontroli, z wykorzystaniem dowodów sporządzanych przed/po tym okresie.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu
Kontroler	Marian Karbarz, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWR/127/2019 z dnia 03 lipca 2019 r.

(akta kontroli: tom I str.1,2-6)

¹ Dalej: „ZGO”, „Zakład” lub „Spółka”.

² Dalej: „Prezes Zarządu”.

³ Dalej: „MBP” lub „instalacja MBP”.

⁴ Dz. U. z 2019 r. poz. 489, ze zm. Dalej: „ustawa o NIK”.

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

NIK ocenia pozytywnie działania Spółki w skontrolowanym zakresie. Zakład gospodarował odpadami zgodnie z przepisami ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. *o odpadach*⁶ (dalej: *u.o.d.*) oraz warunkami pozwolenia zintegrowanego nr PZ 212/2013 z 7 października 2013 r.⁷ (dalej: pozwolenie). Prawidłowa była hierarchia sposobu postępowania z odpadami a odpady surowcowe, wytworzone w instalacji MBP, spełniające wymagania dla dalszego ich zagospodarowania, przekazywane były uprawnionym podmiotom. W terminie wynikającym z postanowień *u.o.d.* Zakład przekazywał zbiorcze zestawienia danych o rodzajach i ilościach odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku i unieszkodliwiania tych odpadów (dalej: sprawozdanie) do Marszałka Województwa Dolnośląskiego. Zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach⁸ (dalej: *ucpg*) Zakład zawarł umowy z podmiotami odbierającymi odpady komunalne z nieruchomości, a także (realizując wymogi *u.o.d.*) z podmiotami odbierającymi odpady po przetworzeniu w instalacji MBP. Będąc jednocześnie prowadzącym regionalną instalację do przetwarzania odpadów komunalnych⁹, Spółka przekazywała gminom i przedsiębiorcom odbierającym odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, z którymi miała zawarte umowy, informacje wymagane postanowieniami *ucpg*. Ponadto, Zakład rzetelnie i zgodnie ze stanem faktycznym prowadził ewidencję odpadów a eksploatowany wizyjny system kontroli miejsc magazynowania odpadów spełniał wszystkie warunki wymagane *u.o.d.*

III. Opis ustalonego stanu faktycznego kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Przetwarzanie odpadów komunalnych w instalacji MBP

Opis stanu faktycznego

1.1. Marszałek Województwa Dolnośląskiego Decyzją¹⁰ nr PZ 212/2013 z dnia 7 października 2013 r. udzielił Spółce, pozwolenia zintegrowanego obejmującego prowadzenie instalacji MBP na terenie Zakładu w miejscowości Gać. W ww. pozwoleniu określone zostały następujące rodzaje prowadzonej działalności: mechaniczno-ręczne przetwarzanie niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych (o kodzie 20 03 01) – w procesie odzysku R12; mechaniczno-ręczne przetwarzanie odpadów innych niż niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne – w procesie odzysku R12; biologiczne przetwarzanie frakcji o wielkości, co najmniej 0-80 mm ulegającej biodegradacji oznaczonej kodem 19 12 12, wydzielonej z niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych - w procesie unieszkodliwiania D8; biologiczne przetwarzanie wybranych rodzajów odpadów ulegających biodegradacji innych niż ww. odpady o kodzie 19 12 12 – w procesie unieszkodliwiania D8; biologiczne przetwarzanie selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów, wraz z innymi odpadami ulegającymi biodegradacji - w procesie odzysku R3; biologiczne przetwarzanie odpadów ulegających biodegradacji innych niż selektywnie zebrane odpady zielone i inne bioodpady –

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁶ Dz.U. z 2019 r. poz. 701 ze zm.

⁷ ze zmianami.

⁸ Dz.U. z 2018 r. poz. 1454 ze zm.

⁹ Dalej: RIPOK.

¹⁰ Dalej: Decyzja lub Pozwolenie

w procesie odzysku R3; przetwarzanie (demontaż) odpadów wielkogabarytowych (o kodzie 20 03 07) - w procesie odzysku R12; zbieranie odpadów.

Moce przerobowe określone w pozwoleniu wynosiły odpowiednio: maksymalna wydajność instalacji do mechaniczno-ręcznego przetwarzania odpadów -100 600 Mg/rok (system trzymianowy), w tym 80 000 Mg/rok przeznaczone do przetworzenia (odzysku w procesie R12) niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, a 20 000 Mg/rok przeznaczone do przetworzenia odpadów innych niż niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne; maksymalna wydajność instalacji do biologicznego przetwarzania odpadów – 33 000 Mg /rok, w tym 27 000 Mg/rok, przeznaczona w pierwszej kolejności do przetworzenia (unieszkodliwiania w procesie D8) frakcji o wielkości co najmniej 0-80 mm ulegającej biodegradacji oznaczonej kodem 19 12 12, wydzielonej z niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, a 6 000 Mg/rok do przetwarzania (odzysku w procesie R3) selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów, wraz z innymi odpadami ulegającymi biodegradacji.

Pozwolenie, oprócz instalacji MBP, od 29 kwietnia 2016 r. obejmowało również instalację do wytwarzania paliwa alternatywnego (dalej: „RDF”)¹¹.

Instalacja posiadała status regionalnej instalacji przetwarzania odpadów komunalnych (dalej *RIPOK*) dla regionu wschodniego Województwa Dolnośląskiego¹². Pozwolenie zostało wydane na czas nieoznaczony.

(akta kontroli: tom I str. 90 -143,144, 145 -146, 257-292)

Zgodnie z pozwoleniem (zmieniane pięciokrotnie w okresie objętym kontrolą, głównie z powodu zmian technologicznych i wydajności instalacji MBP, uruchomienia instalacji RDF, a także wprowadzenia nowych rodzajów odpadów i procesów ich przetwarzania¹³) Zakład prowadził działalność związaną z:

- mechaniczno-ręcznym przetwarzaniem niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych (o kodzie 20 03 01) - w procesie unieszkodliwiania D13, w części mechanicznej instalacji MBP,
- mechaniczno-ręcznym przetwarzaniem odpadów innych niż niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne - w procesie odzysku R12, w części mechanicznej instalacji MBP,
- biologicznym przetwarzaniem frakcji o wielkości co najmniej 0-60 mm ulegającej biodegradacji oraz przetwarzaniem w procesie biologicznego suszenia frakcji o wielkości 60-340 mm (balast wtórny) oznaczonych kodem 19 12 12 (wydzielonych z niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, w procesie unieszkodliwiania D8, w części biologicznej instalacji MBP,
- biologicznym przetwarzaniem wybranych rodzajów odpadów ulegających biodegradacji (innych niż frakcja o wielkości co najmniej 0-60 mm ulegająca biodegradacji) - w procesie unieszkodliwiania D8, w części biologicznej instalacji MBP,
- biologicznym przetwarzaniem selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów, wraz z wybranymi odpadami ulegającymi biodegradacji - w procesie odzysku R3, w części biologicznej instalacji MBP,

¹¹ Instalacje funkcjonujące w ZGO zostały ujęte w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami (dalej: „WPGO”) dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2016-2022 zatwierdzonym uchwałą Sejmiku Województwa Dolnośląskiego Nr XLIII/1450/17 z dnia 21 grudnia 2017 r.

¹² Zgodnie z uchwałą Nr XLIII/1451/17 z dnia 21 grudnia 2017 r. w sprawie wykonania WPGO, instalacja do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów stanowiła regionalną instalację do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz regionalną instalację do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów w regionie wschodnim województwa dolnośląskiego.

¹³ Zmiany - na wniosek ZGO – wprowadzone zostały decyzjami Marszałka Województwa Dolnośląskiego: nr PZ 212.1/2014 z dnia 4 września 2014 r., nr PZ 212.2/2014 z dnia 2 grudnia 2014 r., nr PZ 212.3/2015 z dnia 19 czerwca 2015 r., nr PZ 212.4/2016 z dnia 29 kwietnia 2016 r. nr PZ 212.5/2018 z 05.01.2018 r.

- biologicznym przetwarzaniem odpadów ulegających biodegradacji innych niż selektywnie zebrane odpady zielone - w procesie odzysku R3, w części biologicznej instalacji MBP,
- przetwarzaniem odpadów wielkogabarytowych (o kodzie 20 03 07) - w procesie odzysku R12,
- zbieraniem odpadów,
- przetwarzaniem odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne – w procesie odzysku R12, w instalacji RDF,
- prowadzeniem procesu suszenia odpadów o kodzie 19 12 10 - RDF (wytworzonych w instalacji RDF), w części biologicznej instalacji MBP – w procesie odzysku R12 - przetwarzanie i magazynowanie odpadów.

W pozwoleniu określona została maksymalna wydajność instalacji MBP (106 600 Mg/rok), uwzględniająca część mechaniczną oraz biologiczną, w tym:

- w części mechanicznej MBP (praca w systemie trzymianowym):
 - w maksymalnej ilości 65 000 Mg/rok – prowadzenie przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych (o kodzie 20 03 01), wytworzona w wyniku ww. procesu pozostałość (balast) stanowiąca frakcje o wielkości 60-340 mm, zawracana jest do ponownego przetwarzania w maksymalnej ilości 19 000 Mg/ rok;
 - w maksymalnej łącznej ilości 15 000 Mg/rok - prowadzenie przetwarzania odpadów innych niż niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne,
 - pozostała wydajność instalacji - wykorzystywana do wstępnego sortowania wybranych rodzajów odpadów przewidzianych do zbierania;
 - w części biologicznej przedmiotowej instalacji, w maksymalnej łącznej ilości 31 000 Mg/rok, prowadzenie przetwarzania frakcji ulegającej biodegradacji o wielkości co najmniej 0-60 mm, wydzielonej z niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, tj.:
 - w maksymalnej łącznej ilości 31 000 Mg/rok - prowadzenie przetwarzania odpadów ulegających biodegradacji w warunkach beztlenowych (fermentacji metanowej); w procesie fermentacji metanowej przetwarzanie frakcji o wielkości 10-60 mm ulegającej biodegradacji oznaczonej kodem 19 12 12 (wydzielona z niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych), wraz z wybranymi odpadami ulegającymi biodegradacji poprawiającymi efektywność prowadzenia procesu fermentacji metanowej,
 - w maksymalnej łącznej ilości 27 000 Mg/rok, prowadzenie przetwarzania odpadów w warunkach tlenowych (w pięciu tunelach - bioreaktorach), a w przypadku, gdy wartość AT_4 wytworzonych odpadów o kodzie 19 06 04 po zakończeniu procesu biologicznego przetwarzania odpadów w warunkach beztlenowych wynosi powyżej 20 mg O_2/g suchej masy, przedmiotowe odpady mogą być przetwarzane wraz z przewidzianymi do przetwarzania w warunkach tlenowych odpadami stanowiącymi: frakcję 0-10 mm (wydzieloną z frakcji o wielkości 0-60 mm), balast ciężki wydzielony z frakcji o wielkości 0-60 mm oraz frakcję „intertną” wytworzoną po wtórnym przetwarzaniu frakcji 60-340 mm; w drugim etapie odpady są przetwarzane na placu dojrzewania; w przypadku, gdy wartość AT_4 wytworzonych odpadów o kodzie 19 06 04 wynosi poniżej 20 mg O_2/g suchej masy odpady są przetwarzane w drugim etapie na placu dojrzewania.
- Ponadto w części biologicznej instalacji MBP, w ilości 6 000 Mg/rok (jeden tunel – bioreaktor) uwzględniono przetwarzanie selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów, wraz z wybranymi odpadami ulegającymi biodegradacji. Dodatkowo w przypadku wolnych mocy przerobowych tuneli (bioreaktorów) w instalacji mogły być przetwarzane:

- odpady ulegające biodegradacji inne niż selektywnie zebrane odpady zielone - przetwarzane w pierwszej kolejności w tunelach (bioreaktorach), a następnie na placu dojrzwania,
- wybrane odpady ulegające biodegradacji (inne niż frakcja o wielkości co najmniej 0-60 mm ulegająca biodegradacji), przetwarzane w pierwszej kolejności w tunelach (bioreaktorach), a następnie na placu dojrzwania,
- odpady o kodzie 19 12 12 (frakcja 60-340 mm - balast wtórny) wytworzone po procesie przetwarzania frakcji 60-340 mm (balastu) z odpadów o kodzie 20 03 01, w procesie biologicznego suszenia,
- odpady o kodzie 19 12 10 – RDF, wytworzone w instalacji do wytwarzania paliwa alternatywnego, w procesie suszenia,
- sito o prześwicie oczek o wielkości 20 mm (zlokalizowane na placu doczyszczania stabilizatu i kompostu) o wydajności 20 Mg/h, tj. ok. 32 000 Mg/rok.

Wydajność instalacji do wytwarzania paliwa alternatywnego RDF, przy uwzględnieniu jednoczynnego systemu pracy, została w pozwoleniu określona na 20 000 Mg/rok.

(akta kontroli: tom I str.147-256)

Marszałek Województwa Dolnośląskiego dokonał przeglądu Decyzji pod kątem spełnienia wymagań określonych w konkluzjach BAT¹⁴. Pismem z dnia 8 listopada 2018 r. wezwał Zakład do przedłożenia informacji w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia analizy. Na podstawie przekazanych 10 grudnia 2018 r. informacji, Marszałek Województwa Dolnośląskiego, pismem z dnia 14 lutego 2019 r., poinformował Zakład o konieczności dostosowania instalacji do wymagań konkluzji BAT w terminie do 17 sierpnia 2022 r.

Prezes Zarządu poinformował, iż Zakład kończy pracę nad przygotowaniem wniosku o zmianę pozwolenia, obejmującego dostosowanie instalacji MBP w terminie do dnia 17 sierpnia 2022 r. do wymogów konkluzji BAT. Złożenie wniosku zaplanowano w sierpniu 2019 r.

(akta kontroli: tom I str.295 -297, 298 -316)

1.2. W latach 2016-2019 (I półrocze) Zakład, jako prowadzący instalację MBP, zawarł 58 umów z podmiotami odbierającymi odpady komunalne od właścicieli nieruchomości¹⁵, na zagospodarowanie zmieszanych odpadów komunalnych i odpadów zielonych. Ponadto ZGO prowadził odbiór odpadów we własnym zakresie.¹⁶ Na podstawie zbadanych, losowo wybranych umów¹⁷, ustalono że

¹⁴ Zgodnie z art. 3 pkt 8d ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2019 r. poz. 1396, ze zm., dalej: „POŚ”) przez konkluzję BAT (ang. Best Available Technique – Najlepsza Dostępna Technika) należy rozumieć dokument sporządzony na podstawie dokumentu referencyjnego BAT, przyjmowany przez Komisję Europejską, w drodze decyzji, zgodnie z przepisami dotyczącymi emisji przemysłowych, formułujący wnioski dotyczące najlepszych dostępnych technik, ich opisu, informacji służącej ocenie ich przydatności, wielkości emisji powiązanych z najlepszymi dostępnymi technikami, powiązanego monitoringu, powiązanych poziomów zużycia oraz, w stosownych przypadkach, odpowiednich sposobów przeprowadzenia remediacji. Na podstawie art. 215 ust. 1 POŚ organ właściwy do wydania pozwolenia dokonuje analizy warunków pozwolenia zintegrowanego niezwłocznie po publikacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej konkluzji BAT odnoszących się do głównej działalności danej instalacji, lecz nie później niż w terminie 6 miesięcy od dnia publikacji – decyzja została opublikowana w dniu 10 sierpnia 2018 r.

¹⁵ Zgodnie z art. 9l ust. 1 *ucpg*, prowadzący regionalną instalację do przetwarzania odpadów komunalnych, w granicach określonych w decyzji mocy przerobowych, jest obowiązany zawrzeć umowę na zagospodarowanie zmieszanych odpadów komunalnych i odpadów zielonych ze wszystkimi podmiotami odbierającymi odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, którzy wykonują swoją działalność w ramach regionu gospodarki odpadami komunalnymi lub z gminą organizującą odbieranie odpadów komunalnych, wchodzącą w skład regionu gospodarki odpadami komunalnymi.

¹⁶ ZGO jako podmiot prowadzący instalację MBP i jednocześnie odbierający odpady prowadził ewidencję zebranych odpadów o kodach: 15 01 02 i 15 01 07.

poszczególne umowy zawierały dane dotyczące kontrahentów, okresu obowiązywania, rodzaju odpadów przekazywanych do przetworzenia. Nie zawierały natomiast zapisów dotyczących ilości odpadów przekazywanych do przetworzenia w instalacji (ilości dobowej, miesięcznej, rocznej) oraz częstotliwości przywozu odpadów z określeniem ich masy.

(akta kontroli: tom I str. 317-320, 321-357, 359 -362)

Prezes Zarządu wyjaśnił, iż w zawieranych umowach Zakład zastrzegал sobie możliwość odmowy do przyjęcia dostawy odpadów, bez prawa dochodzenia roszczeń z tego powodu przez dostawcę, jeżeli ilość dostarczanych odpadów danego rodzaju mogłaby spowodować przekroczenie limitów ustalonych dla Spółki w pozwoleniu¹⁸, bądź w przypadku ograniczonej możliwości ich przerobu. Wg Prezesa Zarządu taką formę umów uzasadnia prowadzenie przez Spółkę jedynej RIPOK w regionie wschodnim województwa dolnośląskiego, która powinna wykorzystywać maksymalnie posiadane moce przerobowe, jednocześnie zapewniając wszystkim gminom z regionu możliwość przyjęcia odpadów bez wprowadzania indywidualnych ograniczeń wynikających z zapisów w umowach.

(akta kontroli: tom I str. 358)

1.3. Moce przerobowe instalacji MBP były wykorzystywane przez Zakład zgodnie z pozwoleniem, a masa przekazanego do przetworzenia odpadu o kodzie 20 03 01 - niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne, przy dopuszczonym od 5 stycznia 2018 r. limicie 65 000 Mg/rok (wcześniej 80 000 Mg/rok) wyniosła w poszczególnych latach odpowiednio: 60 060 Mg w 2016 r., 65 659 Mg w 2017 r., 63 786 Mg w 2018 r. i 32 335 Mg w 2019 r. (I półrocze).

(akta kontroli: tom I str. 257-292, tom II str.128 -132)

1.4. ZGO został przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego wpisany do Rejestru BDO¹⁹ z urzędu, natomiast w dniu 20 lipca 2018 r. Zakład złożył wniosek o rejestrację w BDO w zakresie transportującego odpady²⁰. Marszałek Województwa Dolnośląskiego, nadał w dniu 13 sierpnia 2018 r numer rejestrowy²¹ dla ZGO (pismo w tej sprawie wpłynęło do Zakładu 20 sierpnia 2018 r.). Wpis do BDO zawierał informacje wymagane przez art. 52 u.o.d.

ZGO postuluwał się numerem rejestrowym BDO, umieszczając go na dokumentach sporządzanych po 20 sierpnia 2018 r.²²

(akta kontroli: tom I str. 371-389, 390-410)

1.5. Do 6 sierpnia 2019 r.²³ ZGO (jako prowadzący instalację MBP) nie złożył do Marszałka Województwa Dolnośląskiego wniosku o zmianę pozwolenia, do którego

¹⁷ Badaniem objęto 5 % losowo wybranych umów zawartych przez ZGO z następującymi podmiotami: Gminą Brzeg -umowa nr 2/Z/2019 z dnia 02.01.2019 r.; firmą „Eko Vita”- umowa nr 2/Z/2017 z dnia 17.01.2017 r.; Zakładem Wodociągów i Usług Komunalnych „EKOWOD” - umowa nr 19/Z/2016, z dnia 11.10.2016 r.; Gminą Olawa - umowa nr 8/Z/2018 z dnia 14.03.2019 r.; firmą „Grabowski” -umowa nr 7/Z/2019 z dnia 01.02.2017 r.; Siechnicką Inwestycyjną Spółką Komunalną Spółka z o.o.- umowa nr 9/Z/2018 a dnia 11.01.2018 r.

¹⁸ Limity w tym zakresie ustalił Marszałek Województwa Dolnośląskiego w wydanym Spółce pozwoleniu.

¹⁹ W dniu 24 stycznia 2018 r. uruchomiony został przez Ministerstwo Środowiska, a prowadzony przez Marszałka Województwa, elektroniczny Rejestr- Baza danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami (dalej: „BDO”), wpisowi do tego Rejestru podlegają wszystkie podmioty działające w zakresie gospodarowania odpadami. Wraz z utworzeniem BDO wprowadzony został obowiązek rejestracji w BDO. Podmioty muszą złożyć wniosek w terminie 6 miesięcy od dnia utworzenia BDO czyli do 24 lipca 2018 r. Zgodnie z art. 234 ust. 4 u.o.d. ZGO jako podmiot podlegający wpisowi do BDO posiadający już decyzje na gospodarowanie odpadami został wpisywany z urzędu w ciągu sześciu miesięcy od dnia utworzenia BDO.

²⁰ Zgodnie z art. 50 ust. 1 pkt 5 lit. b u.o.d.

²¹ Numer nadany ZGO w BDO: 000060983.

²² Badanie przeprowadzono na podstawie 20 losowo wybranych dokumentów, sporządzonych przez Zakład od lipca 2018 r.

²³ Dzień zakończenia czynności kontrolnych NIK w Zakładzie.

winien dołączyć, między innymi, proponowaną formę i wysokość zabezpieczenia roszczeń, umożliwiającą pokrycie kosztów wykonania zastępczego, oraz operat przeciwpożarowy, zawierający warunki ochrony przeciwpożarowej instalacji, obiektu lub jego części lub innego miejsca magazynowania odpadów Termin złożenia ww. wniosku określony postanowieniami art. 48a ust. 1 *u.o.d.* przypadał na dzień 5 marca 2020 r.²⁴.

Prezes Zarządu wyjaśnił, że ZGO wykonał wstępny operat przeciwpożarowy, jednakże z uwagi na trwającą obecnie rozbudowę instalacji MBP, opracowywany jest operat obejmujący również nową infrastrukturę. Złożenie wniosku wraz z pozostałymi wymaganymi dokumentami zaplanowano w sierpniu 2019 r.

(akta kontroli: tom I str. 295 -297)

1.6. Zakład użytkował i zarządzał instalacją MBP w sposób ograniczający możliwość powstania pożaru, a w razie jego wystąpienia zapewniający: zachowanie nośności konstrukcji obiektów budowlanych przez określony czas, ograniczenie rozprzestrzeniania się ognia i dymu w ich obrębie, ograniczenie rozprzestrzeniania się pożaru na sąsiednie obiekty budowlane lub tereny przyległe, możliwość ewakuacji ludzi lub ich uratowania w inny sposób, uwzględnienie bezpieczeństwa ekip ratowniczych, a w szczególności zapewnienie warunków do podejmowania przez te ekipy działań gaśniczych, co potwierdzały kontrole przeprowadzane przez Komendę Powiatową PSP w Oławie. Niemniej, w latach 2016-2019 (I półrocze) na terenie ZGO - poza instalacją MBP - odnotowano cztery pożary²⁵.

(akta kontroli: tom III str.267-305)

Sposób postępowania zapewniający ochronę ludzi i mienia, a także przeciwdziałania powstawaniu i ograniczaniu skutków pożaru uregulowano w obowiązujących w ZGO dwóch Instrukcjach Bezpieczeństwa Pożarowego²⁶, które zawierały również plany obiektów i przestrzennego zagospodarowania terenu z naniesionymi urządzeniami ochrony przeciwpożarowej, gaśnicami oraz miejscami zbiórki i drogami ewakuacji.

(akta kontroli: tom I str.411-500, 501-537)

Instalacja MBP wraz z infrastrukturą wyposażona była w urządzenia przeciwpożarowe²⁷, tj. odpowiednio:

- hala sortowni: wyłącznik przeciwpożarowy prądu, system detekcji dymu, centralka końcowa systemu sygnalizacji pożarowej, lokalne czujniki pożaru w pomieszczeniach technicznych, awaryjne oświetlenie ewakuacyjne, podręczny sprzęt gaśniczy,
- hala produkcji RDF: system sygnalizacji pożarowej (centralka główna), system wczesnej detekcji dymu, stałe urządzenia gaśnicze: instalacja wykrywania i gaszenia iskier, zraszacze, hydranty wewnętrzne z wężem płaskoskładanym, samoczynne grawitacyjne urządzenia oddymiające; awaryjne oświetlenie ewakuacyjne, przeciwpożarowe wyłączniki prądu; podręczny sprzęt gaśniczy,
- hala instalacji biologicznego przetwarzania odpadów: hydranty wewnętrzne z wężem płaskoskładanym, przeciwpożarowy wyłącznik prądu, oświetlenie awaryjne na drogach ewakuacyjnych w budynku hali, system sygnalizacji alarmu pożarowego

²⁴ Zgodnie z postanowieniami art. 8 pkt 3 ustawy z 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2019 r. poz. 1579) termin złożenia ww. wniosku wraz z załącznikami upływa w dniu 5 marca 2020 r.

²⁵ Szczegółowo, zagadnienia dotyczące odnotowanych na terenie Zakładu pożarów opisano w obszarze II pkt 2.3 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

²⁶ Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego ZGO i Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego hali sortowni śmieci z linią produkcji paliwa alternatywnego RDF.

²⁷ W dniu 15 lipca 2019 r. kontrolujący przeprowadził oględziny instalacji i urządzeń ochrony przeciwpożarowej na terenie ZGO.

wyposażony w centralkę alarmową, czujki optyczne i liniowe dymu oraz ręczne ostrzegacze pożarowe, klapy oddymiające uruchamiane automatycznie czujkami optycznymi dymu lub ręcznie przyciskami oddymiania, podręczny sprzęt gaśniczy.

(akta kontroli: tom I str. 583-591)

Zakład zapewniał konserwację oraz naprawy urządzeń przeciwpożarowych w sposób gwarantujący ich sprawne i niezawodne funkcjonowanie, dokonywane były także przeglądy tych urządzeń, udokumentowane w sposób potwierdzający ich sprawność.

(akta kontroli: tom I str. 539, 540-581, tom III str. 267-305)

Pracownicy Zakładu, w tym obsługujący instalację MBP, byli zapoznawani z przepisami przeciwpożarowymi, co potwierdzali datą i podpisem na sporządzonym w tym celu wykazie. Ponadto, jak wyjaśnił Prezes Zarządu, Zakład dodatkowo przeprowadza okresowe szkolenia i ćwiczenia w zakresie bezpieczeństwa przeciwpożarowego, w tym wspólnie ze Strażą Pożarną.

(akta kontroli: tom I str. 295-297, 538)

1.7. Zakład sporządzał kalkulacje kosztów zagospodarowania odpadów przetwarzanych w instalacji MBP. Kalkulacje odzwierciedlały koszty związane z przetwarzaniem odpadów komunalnych i przekazywaniem wytworzonych odpadów do dalszego przetworzenia.

W latach 2016-2019 (I półrocze) nie przekazywano kalkulacji na podstawie art. 9m *ucpg*, ponieważ nie było wniosków ze strony Gmin o sporządzanie i przekazywanie dokumentów w tym zakresie²⁸.

(akta kontroli: tom II str. 1-5)

Ceny przyjęcia poszczególnych rodzajów odpadów do przetworzenia w instalacji MBP ustalane były w oparciu o sporządzaną na dany rok kalkulację kosztów, opracowywaną w oparciu o wykonanie roku poprzedniego z uwzględnieniem, m.in: amortyzacji, kosztów materiałów i energii, usług obcych, podatków i opłat, wynagrodzeń i pochodnych, pozostałych kosztów rodzajowych, kosztów finansowych.

(akta kontroli: tom II str. 35-80)

W okresie objętym kontrolą wzrosły ceny stosowane przez Zakład za przyjęcie odpadów do przetworzenia w instalacji MBP, i tak:

- cena za przyjęcie niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych (o kodzie 20 03 01) wzrosła z: 325 zł w 2016 r., 333 zł w 2017 r., 366 zł w 2018 r. do 376 zł w I półroczu 2019 r., tj. łącznie o 15,7 %;
- cena za przyjęcie odpadów z tworzyw sztucznych (o kodzie 15 01 02) wzrosła z: 112 zł w latach 2016 -2017, 118 zł w 2018 r. do 130 zł w I półroczu 2019 r., tj. łącznie o 16,1 %;
- odpadów ulegających biodegradacji (o kodzie 20 02 01) z 121 zł w latach 2016 - 2017, 175 zł w 2018 r. do 225 zł w I półroczu 2019 r., tj. łącznie o 85,9 %.

(akta kontroli: tom II str. 6 -34)

Prezes Zarządu wyjaśnił, iż zmiana cen za przyjęcie odpadów była skutkiem:

- wzrostu stawki opłaty za korzystanie ze środowiska (dla balastu posortowniczego (kod odpadu 19 12 12, do 170 zł/Mg w 2019 r.),

²⁸ Zgodnie z art. 9m *ucpg*, prowadzący *RIPOK* jest obowiązany, na wniosek gminy lub podmiotu odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, przedstawić kalkulację kosztów zagospodarowania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania, w terminie 7 dni od dnia jego złożenia.

- wzrostu kosztów zagospodarowania frakcji kalorycznej paliwa RDF (w latach 2016 - 2017 cementownie płaciły za dostawy paliw RDF, natomiast w 2018 r. średni koszt przekazania paliwa RDF przez ZGO do cementowni w przypadku niespełnienia parametrów wynosił 15 zł/Mg, a w I półroczu 2019 r. średnio 120 zł/Mg) oraz preRDF – ponad 2-krotny wzrost kosztów zagospodarowania w latach 2016-2019,
- wzrostu kosztów zagospodarowania kompostu niespełniającego wymagań (kod 19 05 03) wykorzystywanego do rekultywacji składowisk (z średnio 45 zł/Mg w 2018 r. do średnio 61 zł/Mg w I półroczu 2019 r.),
- wzrostu kosztów pracy (podwyższenie płacy minimalnej, presja płacowa w związku z rozwojem gospodarczym i niską stopą bezrobocia w regionie).

(akta kontroli: tom I str. 366 -370)

1.8. W badanym okresie Marszałek Województwa Dolnośląskiego nie zlecał i nie przeprowadzał w ZGO kontroli w zakresie sposobu gospodarowania odpadami w instalacji MBP, natomiast Dolnośląski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska (dalej: „DWIOŚ”) uwzględniał te zagadnienia w przeprowadzanych dwukrotnie w ZGO kontrolach²⁹. W wyniku kontroli przeprowadzonej w 2016 r. DWIOŚ stwierdził naruszenie przez Zakład warunków pozwolenia w zakresie: magazynowania i terminu wykorzystania odpadu o kodzie 19 05 03 (kompost nieodpowiadający wymaganiom), oraz zapisów w ewidencji odpadów za 2015 r. W związku z ustaleniami, DWIOŚ wobec osób winnych stwierdzonych naruszeń zastosował sankcję w postaci pouczenia. ZGO poinformował pisemnie DWIOŚ o wyeliminowaniu nieprawidłowości³⁰.

(akta kontroli: tom II str. 81-118)

1.9. W okresie objętym kontrolą do instalacji MBP przekazano następujące ilości odpadów:

- zmieszane odpady komunalne (niesegregowane o kodzie 20 03 01), przy dopuszczalnym od 5 stycznia 2018 r. limicie 65 000 Mg/rok (wcześniej 80 000 Mg/rok), zostały przekazane do przetworzenia odpowiednio: w 2016 r. w ilości 60 060 Mg, w 2017 r. - 65 659 Mg, w 2018 r. - 63 782 Mg, zaś w 2019 r. (I półrocze) w ilości 32 335 Mg;
- zmieszane odpady opakowaniowe (15 01 06), przy dopuszczalnym limicie 15 000 Mg/rok, zostały przekazane do przetworzenia odpowiednio: w 2016 r. w ilości 4 716 Mg, w 2017 r. - 5 251 Mg, w 2018 r. - 7 303 Mg, zaś w 2019 r. (I półrocze) w ilości 3 262 Mg.

(akta kontroli: tom II str. 128-132)

W celu ustalenia rodzaju odpadów przyjmowanych do instalacji MBP, w dniu 16 lipca 2019 r. przeprowadzono oględziny z udziałem Specjalisty z zakresu gospodarki odpadami³¹ i ustalono, że do przetworzenia przyjmowane były odpady o kodach: 20 03 01 – niesegregowane odpady komunalne (zmieszane), 15 01 – odpady z selektywnego zbierania odpadów (dostarczone przez firmy zbierające), w tym 15 01 06 - zmieszane odpady opakowaniowe, 20 02 01 – odpady ulegające biodegradacji (odpady zielone).

(akta kontroli: tom II str. 227, 228 -265)

²⁹ Protokoły kontroli DWIOŚ: nr WIOS-WROC 293/2016 z dnia 02.11 2016 r.; nr WIOS-WROC 95/2017 z dnia 27 kwietnia 2017 r.

³⁰ Pismo ZGO z dnia 30 listopada 2016 r. skierowane do DWIOŚ we Wrocławiu.

³¹ Powołany przez NIK specjalista nauk technicznych z zakresu gospodarki odpadami, mający doświadczenie w badaniach właściwości technologicznych odpadów oraz wiedzę dotyczącą procesów przetwarzania odpadów w instalacjach MBP (dalej: „Specjalista”).

1.10. W wyniku mechanicznego przetwarzania w instalacji MBP zmieszanych odpadów komunalnych powstawały m.in. następujące rodzaje odpadów: 19 12 01 papier i tektura, 19 12 02 metale żelazne, 19 12 03 metale nieżelazne, 19 12 04 tworzywa sztuczne i guma, 19 12 05 szkło, 19 12 10 odpady palne (paliwo alternatywne), z grupy 15 01 odpady opakowaniowe, 16 02 odpady urządzeń elektrycznych i elektronicznych, 16 06 baterie i akumulatory, z grupy 19 12 12 frakcja odpadów ulegających biodegradacji (biologicznie przetworzona w procesie tlenowym lub beztlenowym (w części biologicznej instalacji). Odpady po procesie biologicznego przetworzenia były kierowane do odzysku lub unieszkodliwienia poprzez termiczne przekształcenie bądź poprzez składowanie. Następnie, po procesie biologicznego przekształcenia, klasyfikowane były zgodnie z katalogiem odpadów jako 19 05 09 inne niewymienione odpady „stabilizat” (który w przypadku składowania spełniał wymagania kryteriów dla składowania odpadów). W procesie biologicznego przetwarzania odpadów stosowano proces suszenia biologicznego, w wyniku którego powstawały m.in. odpady z grupy 19 12 10 (paliwo alternatywne).

W wyniku mechanicznego przetwarzania w instalacji MBP zmieszanych odpadów komunalnych wytworzone zostały (w ujęciu procentowym, w stosunku do ilości odpadów przyjętych do przetworzenia) m.in.:

- opakowania z tektury i papieru (o kodzie 15 01 01), przy limicie 9 500 Mg/rok odpowiednio: w 2016 r. - 603 Mg (1,0 %) w 2017 r. - 670 Mg (1,0 %) w 2018 r.- 83 Mg (1,3 %), w 2019 r. (I półrocze) - 491 Mg (1,5 %),
- opakowania z tworzyw sztucznych (o kodzie 15 01 02), przy limicie 14 000 Mg/rok, odpowiednio: w 2016 r. - 2 473 Mg (4,1 %), w 2017 r. - 2 227 Mg (3,4 %), w 2018 r.- 2 225 Mg (3,5 %), w 2019 r. (I półrocze) - 1 124 Mg (3,5 %),
- opakowania z metali (o kodzie 15 01 04), przy limicie 2 940 Mg/rok, odpowiednio: w 2016 r. - 891 Mg (1,4 %), w 2017 r. - 1 074 Mg (1,6 %), w 2018 r.- 1 119 Mg (1,8 %), w 2019 r. (I półrocze) - 574 Mg (1,8 %),
- opakowania ze szkła (o kodzie 15 01 04), przy limicie 7 000 Mg/rok, odpowiednio: w 2016 r. - 2 822 Mg (4,7 %), w 2017 r. - 2 860 Mg (4,3 %), w 2018 r.- 3 203 Mg (5,0 %), w 2019 r. (I półrocze) - 1 703 Mg (5,3 %).

(akta kontroli: tom II str. 128-132, 266-268)

W wyniku biologicznego przetwarzania odpadów w instalacji RDF wytworzono paliwa alternatywne, przy limicie 20 000 Mg/rok, (w ujęciu procentowym, w stosunku do ilości odpadów przyjętych do przetworzenia) odpowiednio: w 2016 r. - 2 890 Mg (4,5 %) w 2017 r. - 9 515 Mg (13,4 %), w 2018 r.- 9 171 Mg (12,9 %).

(akta kontroli: tom II str.128-132, 269)

Prezes Zarządu wyjaśnił: „Z roku na rok odnotowujemy znaczny wzrost ilości selektywnie zbieranych odpadów w tym zmieszanych odpadów opakowaniowych 15 01 06. Ustalenie limitu na poziomie 15 000 Mg/rok dla selektywnie zbieranych odpadów, przy obniżeniu limitu dla zmieszanego odpadu komunalnego (o kodzie 20 03 01) na 65 000 Mg/rok, związane było głównie z prognozami zmian ilości i rodzajów odpadów w związku z obowiązkowym wprowadzaniem selektywnej zbiórki (zgodnie z WPGO - zmniejszenie ilości zmieszanych odpadów komunalnych przy wzroście ilości pozostałych 4 frakcji). Rzeczywistość jednak weryfikuje przyjęte założenia i nie dość, że selektywna zbiórka rośnie w większym stopniu niż zakładano to ilość zmieszanych odpadów komunalnych 20 03 01 rośnie zamiast spadać. Duży zapas w limicie na zmieszane odpady opakowaniowe pozwoliłby ZGO na pozyskiwanie opakowań chociażby spoza RIPOK, jednakże ograniczają nas roczne limity przetwarzania i wytwarzania na poszczególnych Instalacjach. Jako RIPOK w pierwszej kolejności zapewniamy zagospodarowanie odpadów

komunalnych powstających w naszym Regionie. W efekcie limit chociażby kwatery składowiskowej wynoszący 30 315 Mg/rok nie pozwala w pełni wykorzystać limitu na kod 15 01 06, gdyż w wyniku zagospodarowania frakcji 15 01 06 powstaje również balast, który trafia na składowisko.”

(akta kontroli: tom II str. 387)

Osiągnięty przez Zakład poziom odzysku odpadów surowcowych ze zmieszanych i selektywnie zebranych odpadów komunalnych w I półroczu 2019 r. wyniósł odpowiednio: 40,4 % - zmieszane odpady opakowaniowe (15 01 06), 67,5 % - opakowania z papieru i tektury (15 01 01), 79,0 % - opakowania z tworzyw sztucznych (15 01 02), 75,0 % - opakowania ze szkła zmieszanego (15 01 07), zaś z niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych (20 03 01) wyniósł 5,6%.

(akta kontroli: tom II str. 270)

ZGO przeprowadzał ważenie odpadów na trzech (zalegalizowanych) wagach:

- wewnętrznej odpady transportowane (przekazywane w procesie technologicznym) pomiędzy poszczególnymi instalacjami w ZGO,
- zewnętrznych (po jednej na wjeździe i wyjeździe z terenu Zakładu) – odpady powstałe w części mechanicznej instalacji MBP, przekazywane odbiorcom zewnętrznym.

Prezes Zarządu wyjaśnił, iż waga frakcji podsitowej transportowanej przenośnikiem z części mechanicznej do części biologicznej instalacji MBP ustalana była jako różnica między wagą „wejściową” odpadów i wagą pozostałych frakcji.

(akta kontroli: tom II str.271)

W wyniku przeprowadzonych, z udziałem Specjalisty oględzin, w zakresie oszacowania charakterystyki jakościowej odpadów wytworzonych w części mechanicznej i w części biologicznej instalacji MBP ustalono, że:

- magazynowane w hali części mechanicznej odpady zmieszane o kodzie 20 03 01 oraz zmieszane odpady opakowaniowe 15 01 06, wizualnie odpowiadały charakterystyce jakościowej typowej dla danego strumienia odpadów,
- w hali sortowni były magazynowane:
 - odpady 15 01 01 opakowania z papieru i tektury, w podziale na karton oraz papier gazetowy (sprasowane);
 - odpady 15 01 02 opakowania z tworzyw sztucznych, wydzielone frakcje butelek PET, folia z selektywnej zbiórki (sprasowane);
 - 15 01 04 opakowania z metali, puszki aluminiowe (sprasowane);
- wytworzone odpady surowcowe, magazynowane selektywnie na placu magazynowym stanowiły:
 - 15 01 07 opakowania ze szkła (magazynowane luzem w boksie);
 - 15 01 04 opakowania z metali, puszki stalowe (magazynowane luzem w boksie);
 - 15 01 02 – opakowania z tworzyw sztucznych, folia biała, PET kolorowy, opakowania HDPE, opakowania LDPE (sprasowane);
 - odpad 15 01 05 opakowania wielomateriałowe, tetrapak (sprasowane).

Zgodnie z udzielonymi przez Dyrektora ZGO wyjaśnieniami odpady były magazynowane do czasu uzbierania partii transportowej, a następnie przekazywane, na podstawie umów lub zleceń jednorazowych, bezpośrednio do recyklingu (np. szkło, tetrapak) lub do pośredników (papier).

- odpady o kodzie 19 12 12 (frakcja powyżej 60 mm, po wydzieleniu odpadów na separatorach) oraz o kodzie 19 12 10 (frakcja odpady palne – preRDF) magazynowane były na placu magazynowym, bez zadaszenia, bez wykorzystania

kontenerów i boksów magazynowych; w części zostały sprasowane, a w części usypane w hałdach;

Zgodnie z udzielonymi przez Dyrektora ZGO wyjaśnieniami nie jest możliwe ustalenie czasu magazynowania tych odpadów, nie jest on jednak dłuższy niż jeden rok.

Brak rozwiązań organizacyjnych w zakresie kontroli czasu magazynowania frakcji nadsitowej oraz magazynowanie odpadów w warunkach niezabezpieczających je przed oddziaływaniem czynników atmosferycznych może przyczynić się do pogorszenia ich właściwości technologicznych z punktu widzenia dalszego przetwarzania (w kierunku odzysku energii). Jednak z uwagi na fakt, iż w odpadach frakcji nadsitowej, wytwarzanych w przedmiotowej instalacji, zaobserwowano niewielkie ilości papieru i tekstyliów (frakcji łatwo chłonących wodę), praktykowany sposób magazynowania można uznać za prawidłowy z punktu widzenia przygotowania odpadów do dalszych procesów odzysku.

Dyrektor ZGO wyjaśnił, iż obecnie realizowana jest budowa magazynu na tego typu odpady, termin oddania magazynu do użytku jest planowany na 31 sierpnia 2019 r. Odpady są częściowo przekazywane na linię do wytwarzania paliwa alternatywnego, lub do odbiorców zewnętrznych.

Sposób magazynowania odpadów o kodach: 19 12 12 i 19 12 10 zweryfikowano z zapisami Pozwolenia i stwierdzono dopuszczenie do magazynowania tych odpadów selektywnie w belach na placach magazynowania surowców (przed skierowaniem odpadów do podmiotów zewnętrznych). Jednocześnie stwierdzono, że obszar magazynowania tych odpadów wykraczał poza obszar placów magazynowania surowca.

Jak wyjaśnił Dyrektor ZGO, związane jest to z budową magazynu dla tego rodzaju odpadów.

(akta kontroli: tom II str. 228-265, tom III str.82-83)

W trakcie oględzin części biologicznej instalacji MBP stwierdzono, że w wyniku przetwarzania odpadów o kodzie 19 12 12, wytwarzane były odpady o kodach:

- 19 06 04 – przefermentowane odpady z beztlenowego rozkładu odpadów komunalnych (odpad pośredni, przed poddaniem pofermentu stabilizacji w warunkach tlenowych);
- 19 05 03 – kompost nieodpowiadający wymaganiom (nienadający się do wykorzystania);
- 19 05 99 - inne niewymienione odpady.

Drugim etapem procesu biologicznego była stabilizacja w warunkach tlenowych, prowadzona w tunelach oraz na placu dojrzewania kompostu. Odpady zielone (bioodpady z selektywnej zbiórki) były kompostowane w tunelu. W trakcie oględzin w tunelach prowadzono proces stabilizacji tlenowej ustrukturyzowanego pofermentu oraz bioodpadów z selektywnej zbiórki. Tunele zostały otwarte na potrzeby oględzin. Odpady z selektywnego zbierania bioodpadów nie zostały oczyszczone z worków przed poddaniem ich procesowi kompostowania.

Powierzchnia placu magazynowego części biologicznej zajęta była przez odpady dojrzewające.

Poferment w trakcie stabilizacji (na placu dojrzewania stabilizatu) był zanieczyszczony innymi frakcjami materiałowymi, w tym między innymi kawałkami tworzyw sztucznych.

Zgodnie z wyjaśnieniami udzielonymi przez Dyrektora ZGO, był to efekt strukturyzowania odpadu w związku z poprawą efektywności procesu biologicznego, dopuszczony w pozwoleniu.

(akta kontroli: tom II str. 228-265, tom III str.82-83)

W trzech zadaszonych halach na placu znajdowały się wytworzone odpady końcowe:

- 19 05 03 kompost nieodpowiadający wymaganiom (ustabilizowany poferment, przesiany na sicie 0-20 mm),
- 19 05 99 stabilizat (Poferment po stabilizacji tlenowej i sicie gwiazdowym),
- 19 05 03 kompost nieodpowiadający wymaganiom, odpady po kompostowaniu selektywnie zebranych odpadów zielonych.

Badanie prowadzonej przez Zakład ewidencji (kart przekazania odpadów) wykazało, że kompost nieodpowiadający wymaganiom był przekazywany podmiotom zewnętrznym. Na podstawie przedłożonych badań ustalono, że ZGO ubiegał się o certyfikację produktu „CompoGać” z kompostowania selektywnie zebranych odpadów jako nawozu - środka polepszającego uprawę roślin. Zgodnie z opinią Instytutu Upraw Nawożenia i Gleboznawstwa Państwowego Instytutu Badawczego (z 18 czerwca 2019 r.) opiniowany środek „może być stosowany w uprawach polowych roślin rolniczych i rekultywacji gruntów zdegradowanych.”

(akta kontroli: tom III str. 84-96)

Ponadto jak wynika z wyjaśnień Dyrektora Zakładu kompost nieodpowiadający wymaganiom jest wykorzystywany do rekultywacji składowisk, przekompostowane odpady z selektywnej zbiórki są przekazywane do wykorzystania na powierzchni ziemi (proces R10). W związku z powyższym nie było przesłanek do stwierdzenia, że czas i sposób magazynowania odpadów po procesie biologicznym w halach może wpływać na pogorszenie ich właściwości technologicznych.

(akta kontroli: tom II str. 228-265, tom III str.82-83)

1.11. ZGO prowadził wizyjny system kontroli instalacji MBP, w tym miejsc magazynowania i składowania odpadów³², przy użyciu urządzeń technicznych zapewniających przez całą dobę zapis obrazu i identyfikację osób przebywających w tych miejscach. Zapis był przechowywany przez wymagany postanowieniami art. 25 ust. 6b *u.o.d.* okres co najmniej 30 dni (co zweryfikowano, podczas oględzin w dniu 30 lipca 2019 r.). Wizyjny system kontroli instalacji MBP obejmował: w sortowni - 14 kamer, w tym cztery zewnętrzne - podgląd na sterowni sortowni; w hali fermentacji - 16 kamer, w tym dziewięć zewnętrznych - podgląd na sterowni hali fermentacji; w hali produkcyjno-magazynowej RDF - dwie kamery wewnętrzne - podgląd na sterowni RDF. Zapis obrazu wizyjnego systemu kontroli miejsca magazynowania lub składowania odpadów był przechowywany i zabezpieczony przed dostępem osób nieuprawnionych oraz jego utratą (zniszczenie, kradzież) przez zastosowanie haseł dostępu oraz umieszczenie rejestratorów w zamkniętych pomieszczeniach.

(akta kontroli: tom II str. 272-277)

W ZGO w załączniku do „Polityki bezpieczeństwa informacji w zakresie ochrony danych osobowych” uregulowano zasady dotyczące przetwarzania danych osobowych z zastosowaniem monitoringu wizyjnego.

(akta kontroli: tom II str. 278 -279)

³² Został zainstalowany i rozbudowany, w latach 2011-2015, ponadto zmodernizowany (m.in. dokupiono dyski twarde) o możliwość wydłużenia czasu zapisu obrazów w wymaganych miejscach.

1.12. ZGO magazynował odpady przyjmowane oraz przetworzone w instalacji MBP, zgodnie z zasadami określonymi w art. 25 *u.o.d.*³³ i warunkami magazynowania odpadów po przetworzeniu w części mechanicznej i części biologicznej ustalonymi w pozwoleniu.

(akta kontroli: tom I str.147 - 256; tom II str.280, 281-386)

W wyniku przeprowadzonych, z udziałem Specjalisty oględzin stwierdzono, że w części mechanicznej instalacji MBP:

- odpady przyjęte - magazynowane w zadanej hali chroniącej przed działaniem czynników atmosferycznych - o kodzie 20 03 01 (odpady zmieszane) oraz zmieszane odpady opakowaniowe o kodzie 15 01 06 wizualnie odpowiadały charakterystyce jakościowej typowej dla danego strumienia odpadów;
- wytworzone odpady surowcowe:
 - magazynowane selektywnie w hali sortowni - o kodzie 15 01 01 opakowania z papieru i tektury, w podziale na karton oraz papier gazetowy (sprasowane), o kodzie 15 01 02 opakowania z tworzyw sztucznych, wydzielone frakcje butelek PET, folia z selektywnej zbiórki (sprasowane), o kodzie 15 01 04 opakowania z metali, puszki aluminiowe (sprasowane),
 - magazynowane na placu magazynowym - o kodzie 15 01 07 opakowania ze szkła (luzem w boksie), o kodzie 15 01 04 opakowania z metali, puszki stalowe (luzem w boksie), o kodzie 15 01 02 opakowania z tworzyw sztucznych, folia biała, PET kolorowy, opakowania HDPE, opakowania LDPE (sprasowane), o kodzie 15 01 05 opakowania wielomateriałowe, tetrapak - sprasowane, odpowiadały charakterystyce jakościowej typowej dla danego strumienia odpadów;
 - o kodzie 19 12 12 (frakcja powyżej 60 mm, po wydzieleniu odpadów na separatorach) w części sprasowane, a w części usypane w hałdach, o kodzie 19 12 10 (frakcja odpady palne – preRDF) magazynowane były na placu magazynowym, bez zadaszenia, bez wykorzystania kontenerów i boksów magazynowych; a obszar ich magazynowania wykraczał poza obszar placów magazynowania surowca;

W wyniku przeprowadzonych, z udziałem Specjalisty oględzin stwierdzono, że w części biologicznej instalacji MBP:

- na placu magazynowym znajdowały się odpady dojrzewające, które w części, po zakończeniu procesu stabilizacji tlenowej miały być przekazane na składowisko odpadów (własne składowisko ZGO),
- poferment w trakcie stabilizacji (na placu dojrzewania stabilizatu) był w znacznym stopniu zanieczyszczony innymi frakcjami materiałowymi, w tym kawałkami tworzyw sztucznych,
- odpady zielone (bioodpady z selektywnej zbiórki) nie zostały oczyszczone z worków przed poddaniem ich procesowi kompostowania,
- w trzech zadanych halach na placu magazynowym znajdowały się wytworzone odpady końcowe: o kodzie 19 05 03 kompost nieodpowiadający wymaganiom (ustabilizowany poferment, przesiany na sicie 0-20 mm), o kodzie 19 05 99 stabilizat (poferment po stabilizacji tlenowej i sicie gwiazdowym), o kodzie 19 05 03 kompost nieodpowiadający wymaganiom, odpady po kompostowaniu selektywnie zebranych odpadów zielonych;

Strefa magazynowania odpadów wielkogabarytowej znajdowała się za placem dojrzewania kompostu, a odpady składowane były w hałdach.

³³ W art. 25 ust. 4 *u.o.d.* wskazano, że odpady mogą być magazynowane z przyczyn technologicznych lub organizacyjnych, nie dłużej niż przez jeden rok łącznie u wszystkich posiadaczy odpadów, do wejścia w życie ustawy o zmianie ustawy o odpadach (5 września 2018 r.), odpady mogły być magazynowane łącznie u wszystkich posiadaczy odpadów do trzech lat.

ZGO posiadał wyniki badań dla potrzeb potwierdzenia zgodności z wymaganiami sporządzone dla stabilizatu o kodzie 19 05 99 oraz 19 06 04.

(akta kontroli: tom II str. 228 -265, tom III str. 84-89)

Jak wyjaśnił Dyrektor Zakładu: „(...) Magazynowane w hali części mechanicznej MBP odpady zmieszane o kodzie 20 03 01 oraz zmieszane odpady opakowaniowe 15 01 06, są przetwarzane na bieżąco. Dostarczone odpady zmieszane są magazynowane do 48 godzin, a czas magazynowania odpadów powstałych z ich przetworzenia nie przekracza jednego roku, w związku z tym nie ulegają pogorszeniu właściwości fizyczne i chemiczne (technologiczne) tych odpadów, co mogłoby mieć miejsce przez zbyt długi okres ich magazynowania przed przetwarzaniem na linii technologicznej MBP. (...) Wytworzone odpady surowcowe magazynowane są selektywnie, częściowo w hali sortowni a częściowo na placu magazynowym, do czasu uzbierania partii transportowej, sposób i stosunkowo krótki czas magazynowania (ok. 6-10 tygodni) tych odpadów nie wpływa na pogorszenie ich jakości (...). W przypadku odpadów: o kodzie 19 12 12 (frakcja powyżej 60 mm, po wydzieleniu odpadów na separatorach), o kodzie 19 12 10 (frakcja odpady palne-pre RDF) (...) czas magazynowania tych odpadów, nie jest dłuższy niż jeden rok, jednakże precyzyjny czasokres ich magazynowania nie jest możliwy do ustalenia, ze względu na trwającą rozbudowę wiążącą się z koniecznością przekazania wykonawcy znacznego terenu ZGO, m.in. na potrzeby budowy zadaszanych boksów do magazynowania tego rodzaju odpadu. Odpady te są przekazywane częściowo na linię do wytwarzania paliwa alternatywnego (wytwarzany preRDF ma wartość opałową około 18 MJ/kg), a częściowo do odbiorców zewnętrznych (pośrednik, m.in – firma Kapadora). W chwili obecnej realizowana jest budowa magazynu na tego typu odpady, co powoduje że obszar magazynowania odpadów o kodach: 19 12 12 i 19 12 10 wykracza poza wyznaczony obszar placów magazynowania surowca, co jest także skutkiem trwającej rozbudowy. (...) Powyższy sposób magazynowania odpadów o kodach: 19 12 12 i 19 12 10 jest dopuszczony zapisami Pozwolenia Zintegrowanego w tym zakresie. (...)Przyczyną niepełnego oczyszczania odpadów z selektywnego zbierania bioodpadów, z worków foliowych, przed poddaniem ich procesowi kompostowania, co może mieć wpływ na pogorszenie właściwości odpadu końcowego były warunki atmosferyczne panujące w okresie załadunku boksu i wiążąca się z tym uciążliwość pracy dla ludzi. Jednakże partia tych odpadów po kompostowaniu zostanie przesiana i doczyszczona. Składowane na placu magazynowym w części biologicznej odpady dojrzewające, są w części, po zakończeniu procesu stabilizacji tlenowej, przetwarzane na własnym składowisku odpadów (prowadzone przez ZGO). Zanieczyszczenia, innymi frakcjami materiałowymi (kawałkami tworzyw sztucznych) części pofermentatu w trakcie stabilizacji (na placu dojrzewania stabilizatu), to efekt strukturyzowania odpadu w związku z poprawą efektywności procesu biologicznego, dopuszczony w Pozwoleniu Zintegrowanym. Stabilizat spełnia wymagane parametry zgodnie z zał. 3 rozporządzenia w sprawie dopuszczania odpadów do składowania na składowiskach, co dokumentują prowadzone na zlecenie ZGO analizy pofermentatu i stabilizatu, obejmujące: ogólny węgiel organiczny (TOC), straty przy prażeniu (LOI) oraz aktywność oddechową (AT4), która wykazywała wartość poniżej 10 mg/g dla składowanych partii. W przypadku niespełnienia parametru czas trwania stabilizacji został przedłużony (luty-marzec 2018 r.). Czas i sposób magazynowania odpadów po procesie biologicznym w halach nie wpływa negatywnie na właściwości odpadów, co potwierdzają przeprowadzane badania. (...) Kompost nieodpowiadający wymaganiom, niespełniający kryterium dla nawozów (magazynowany w trzech zadaszonych boksach na placu) jest przekazywany podmiotom zewnętrznym do rekultywacji składowisk, przekompostowane odpady

z selektywnej zbiórki są przekazywane do wykorzystania na powierzchni ziemi (proces R10). ZGO jest w trakcie procedury uzyskania certyfikatu na produkt z kompostowania selektywnie zebranych odpadów jako nawozu polepszającego uprawę roślin. Odpady wielkogabarytowe, magazynowane w hałdach na niezadaszonym placu są oczyszczane (np. z odpadów zużytego sprzętu elektrycznego, tekstyliów, gumy) i ręcznie wyodrębniane są surowce tj. odpady nadające się do odzysku. Następnie odpady są rozdrabniane, z których część jest wykorzystywana do produkcji paliwa w linii RDF, część do strukturyzowania odpadów biodegradowalnych (pofermentatu). Odpady zanieczyszczone, nienadające się do wykorzystania, trafiają na składowisko własne ZGO. ZGO jest w trakcie budowy segmentu do odzysku odpadów wielkogabarytowych, co zwiększy stopień wykorzystania odzysku i recyklingu z tego strumienia odpadów, planowany termin oddania do użytku to 31 sierpnia 2019 r.”

(akta kontroli: tom I str. 147-256, tom II str. 228 -265, tom III str.82-83; 84-96)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Zakład jako prowadzący instalację MBP gospodarował odpadami zgodnie z obowiązującymi przepisami i warunkami pozwolenia wydanego przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego. Realizując obowiązki określone w *ucpg* zawarł umowy z podmiotami odbierającymi odpady komunalne od właścicieli nieruchomości. Przyjęty przez Zakład sposób magazynowania odpadów gwarantował, że odpady będą spełniały wymagania dla dalszego ich przetworzenia, a użytkowany wizyjny system kontroli miejsc magazynowania odpadów spełniał wszystkie warunki wymagane *u.o.d.*

OBSZAR

2. Sposób postępowania z odpadami powstałymi po procesie przetworzenia w instalacji MBP

Opis stanu
faktycznego

2.1. W okresie objętym kontrolą ZGO zawarł umowy na przyjęcie do przetworzenia wytworzonych w MBP odpadów z podmiotami prowadzącymi procesy odzysku, w tym recyklingu lub unieszkodliwiania.

Na przekazywanie odpadów do dalszego procesu zagospodarowania zawarto umowy z pięcioma podmiotami, natomiast sprzedaż surowców wtórnych pozyskanych z odpadów w wyniku mechanicznego przetwarzania w instalacji MBP (na linii sortowni) była prowadzona w trybie ofertowym, zgodnie z uregulowaniami zawartymi w „Ogólnych warunkach sprzedaży surowców przez ZGO”³⁴. Zakład przekazywał odpady wyłącznie uprawnionym podmiotom (recykerom i pośrednikom posiadającym zezwolenia). Weryfikację przeprowadzano m.in. poprzez korzystanie z rejestru CEIDG³⁵ oraz BDO. Przed podjęciem współpracy, podmiot był zobowiązany do przedstawienia wymaganych dokumentów, a w sporządzonych umowach zamieszczano dane obejmujące m.in: identyfikację kontrahenta, rodzaju prowadzonej działalności, okresu obowiązywania umowy, rodzaju procesu przetwarzania albo odzysku, stawki za 1 Mg odpadów.

(akta kontroli: tom I str.366 -370, tom III str.97-101,102, 103 -158, 181-182, 183)

2.2. Wytworzone w instalacji MBP odpady były przekazywane do dalszego zagospodarowania zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami i poddania procesowi przetwarzania bądź odzysku (w pierwszej kolejności przekazywano

³⁴ Przyjęte uchwałą Zarządu ZGO nr 3/2017 z dnia 01.06.2017 r.

³⁵ Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej.

odpady do procesu recyklingu, następnie do odzysku, a odpady nienadające się do recyklingu i odzysku, kierowano do procesów unieszkodliwiania). Dla przykładu³⁶:

- opakowania: z papieru i tektury (150101), z tworzyw sztucznych (150102), wielomateriałowe (15 01 05), papier i tektura (191201, 20 0101)) – poddawano procesowi R3 (recykling lub regeneracja substancji organicznych);
- opakowania z metali (150104), metale: żelazne i nieżelazne (191202, 190203) – poddawano procesowi R4 (recykling lub odzysk metali lub związków metali);
- opakowania ze szkła (150107) – poddawano procesowi R5 (recykling lub odzysk innych materiałów nieorganicznych);
- inne odpady (191212) – poddawano procesowi D8 (unieszkodliwianie, obróbka biologiczna).

W okresie objętym kontrolą ZGO przekazał, do dalszego zagospodarowania, odpady o masie ogółem 473 148 Mg, w tym poszczególnych latach odpowiednio: 106 225 Mg w 2016 r., 113 192 Mg w 2017 r., 122 031 Mg w 2018 r. i 131 700 Mg w 2019 r. (do 30 czerwca).

(akta kontroli: tom III str.165-180, 181-182,183, 184-266)

ZGO przekazywał odpady bezpośrednio, lub przez pośredników, do prowadzących instalacje odzysku, recyklingu, cementowni - podmiotów posiadających odpowiednie decyzje i pozwolenia, transportem własnym (do czego ZGO było uprawnione, zgodnie z wpisem w BDO), jak i transportem kontrahentów. W przypadku problemów ze zbyciem odpady magazynowane były przez ZGO do czasu odbioru przez kontrahenta (6 -10 tygodni).

(akta kontroli: tom I str. 147-256, 366-370, tom III str. 82-83 165-180, 181-182,183, 184-266))

Zakład dysponował danymi, na podstawie przekazywanych przez recyklerów informacji, które zamieszczane były w dokumentach potwierdzających recykling (tzw. „DPR”), o procesach jakim poddawano przekazywane odpady. I tak, m.in.:

- proces R3 (recykling) dotyczył odpadów o kodach: 150101-karton, 150102-tworzywa sztuczne, 150105-tetrapak, 200101-papier i tektura (proces został przeprowadzony przez 30 kontrahentów w 2016 r., 21 w 2017 r., 14 w 2018 r. i 20 w 2019 r (I półrocze));
- proces R4 (recykling) dotyczył odpadów o kodach: 191202-metale żelazne, 191203-metale nieżelazne, 150104-puszki aluminiowa i stalowa (proces został przeprowadzony przez: 10 kontrahentów w 2016 r., 16 w 2017 r., 14 w 2018 r. i 10 w 2019 r (I półrocze);
- proces R5 (recykling): dotyczył odpadów o kodach: 150107-szkło, 190103-zużyte opony (proces został przeprowadzony przez: sześciu kontrahentów w 2016 r., pięciu w 2017 r., czterech w 2018 r. i czterech w 2019 r (I półrocze).

(akta kontroli: tom I str.366 -370, tom III str.159-164; 165-266)

ZGO jako *RIPOK*, zgodnie z art. 90a *ucpg*, przekazywał przedsiębiorcom odbierającym odpady komunalne od właścicieli nieruchomości oraz gminom, z którymi miał zawarte umowy, informacje o odpadach które poddane zostały procesowi przygotowania do ponownego użycia, recyklingu lub odzysku innymi metodami, lub które zostały przekazane w tym celu innemu posiadaczowi odpadów.

(akta kontroli: tom III str.314-382)

2.3. W okresie objętym kontrolą na terenie Zakładu wystąpiły cztery pożary, w tym jeden na składowisku odpadów a trzy w miejscu magazynowania odpadów

³⁶ Ustalono na podstawie wykazu odbiorców i procesów przetwórczych jakim poddane były odpady.

wielkogabarytowych (nie odnotowano pożarów na terenie instalacji MBP). W każdym przypadku interweniowała straż pożarna, przyczyn pożarów nie ustalono. Zakład informował Straż Pożarną o wszystkich zaistniałych pożarach.

W związku z „wymogiem informowania o wystąpieniu awarii”, zawartym w pozwoleniu³⁷, ze względu na charakter i rozmiar pożaru, który miał miejsce w dniach 3-5 czerwca 2019 r., Zakład poinformował niezwłocznie DWIOŚ, który w dniu 4 czerwca 2019 r. przeprowadził wizję lokalną w miejscu pożaru. Pożar objął betonowy plac, na którym znajdowały się rozdrobnione odpady wielkogabarytowe, bioodpady oraz balast posortowniczy. Zniszczeniu uległo około 3400 Mg odpadów. ZGO rozpoczął akcję gaśniczą własnymi siłami oraz przeprowadził ewakuację pracowników.

Podczas pozostałych trzech pożarów (ugaszonych w dniu ich powstania) paliły się rozdrobnione odpady wielkogabarytowe.

(akta kontroli: tom I str. 147-256, tom III str. 306-311, 312-313)

Jak wyjaśnił Prezes Zarządu, w przypadku pozostałych trzech pożarów nie informowano DWIOŚ, ponieważ nie występowało zagrożenie zdrowia lub życia ludzi lub środowiska.

(akta kontroli: tom I str. 366 -370)

2.4. ZGO prowadził na bieżąco, zgodnie z obowiązującym wzorem, ilościową i jakościową ewidencję odpadów. Karty ewidencji i przekazania odpadów prowadzono, na bieżąco i zgodnie ze stanem rzeczywistym dla wszystkich przetwarzanych i wytwarzanych w instalacji MBP odpadów.

(akta kontroli: tom II str. 281-386)

Zakład przedkładał w wymaganym terminie³⁸ roczne sprawozdania o gospodarowaniu odpadami do Dolnośląskiego Urzędu Marszałkowskiego. Ponadto, informacje przekazywane przez ZGO na podstawie art. 90a *ucpg*³⁹ za lata 2016-2018 były sporządzone zgodnie ze stanem faktycznym i dokumentami ewidencji odpadów. Nie stwierdzono dokonywania korekt ww. sprawozdań i informacji.

(akta kontroli: tom II str. 133 -266, tom III str.314 -382)

W celu ustalenia sposobu weryfikacji informacji dotyczących zagospodarowania odpadów komunalnych otrzymywanych od ZGO (jako prowadzącego instalację MBP), a służących do sporządzania sprawozdań z realizacji celów w zakresie odzysku i recyklingu odpadów komunalnych, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 29 ust.1 pkt. 2 lit.f oraz art. 40 ust.7 ustawy o NIK, wystąpiła do pięciu gmin⁴⁰, o przekazanie pisemnej informacji na temat rezultatów i sposobów prowadzonej weryfikacji ww. informacji przekazanych w latach 2016-2019 przez Spółkę. Jak wynika z otrzymanych informacji gminy prowadziły weryfikację danych zawartych w przesyłanych przez ZGO raportach zawierających informacje niezbędne do sporządzenia rocznego sprawozdania dla Marszałka Województwa Dolnośląskiego z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi. Przekazywane informacje były analizowane głównie w zakresie zgodności danych z sprawozdaniami podmiotów

³⁷ Zgodnie z pkt. II.5. pozwolenia „W razie wystąpienia awarii, w wyniku której powstanie zagrożenie życia lub zdrowia ludzi lub środowiska prowadzący instalację obowiązany jest do natychmiastowego zawiadomienia o tym fakcie właściwego organu PSP oraz wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska (...)”

³⁸ Zgodnie z art. 76 ust.1 *u.o.d.* do 15 marca za poprzedni rok kalendarzowy.

³⁹ Zgodnie z art. 90a *ucpg* prowadzący instalację regionalną (w tym MBP) jest zobowiązany do przekazywania sprawozdań o zagospodarowanych odpadach lub przekazanych do zagospodarowania innym podmiotom odbierającemu odpady komunalne, z którymi zawarł umowy i gminie.

⁴⁰ Pisma wystosowano do burmistrzów następujących gmin: Jelcza-Laskowic, Bierutowa, Brzegu, Strzelina, Ziębic.

odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości. Po przeprowadzeniu weryfikacji, w przypadkach w których zaistniały wątpliwości, gminy występowały do ZGO w celu uzyskania wyjaśnień.

(akta kontroli: tom III str.383 - 404)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Zakład zawarł umowy z uprawnionymi podmiotami przetwarzającymi odpady po procesie MBP, którym przekazywał odpady zgodnie z hierarchią postępowania. Będąc jednocześnie prowadzącym RIPOK przekazywał informacje, wymagane postanowieniami *ucpg*, przedsiębiorcom odbierającym odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, z którymi miał zawarte umowy. Ponadto Zakład rzetelnie i zgodnie ze stanem faktycznym prowadził ewidencje odpadów.

IV. Uwagi i wnioski

Wobec niestwierdzenia nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli odstąpiła od sformułowania uwag oraz wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK we Wrocławiu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Wrocław, dnia września 2019 r.

Kontroler
Marian Karbarz
Główny specjalista kontroli
państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu
Dyrektor
Radosław Kujawiński

.....
podpis

.....
podpis